ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА РЕЖИСУРИ ТА ХОРЕОГРАФІЇ

Оксана Лань

Методичні рекомендації виконання контрольних робіт
навчальної дисципліни

Мистецтво балетмейстера

Навчально-методичне видання

Для студентів заочної (денної) форми навчання
за ОП 024 Хореографія,

Львів – 2020

Самостійна робота студента (денна та заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден.	Заочн
1	Тема 1. Специфіка творчого процесу в хореографії. Творчий підхід як умова всебічного розвитку та самореалізації особистості	2	8
2	Тема 2. Багатоманітність джерел творчого задуму, їх характеристика. Хореографічний твір як втілення в художніх образах естетично-філософської концепції балетмейстера	1	6
3	Тема 3. Типи балетних творів. Психологічні п'єси. Одноактні балети узагальнено символічного змісту. Особливості балетів на сучасну тематику	1	8
4	Тема 4. Сценарій – драматургічна основа хореографічного твору. Ідейно-тематичний аналіз твору, характеристика його складових. Програма балетної вистави	10	8
5	Тема 5. Вибір теми, сюжетів постановок дипломних робіт. Творче переосмислення і відображення історичної спадкоємності в традиції при виробленні концепції творчого задуму	8	10
6	Тема 6. Музика як основа хореографічного твору. Підбір музичного матеріалу для створення дипломної роботи Аналіз музичної партитури, її драматургії	16	20
7	Тема 7. Специфіка балетної драматургії. Композиційні побудови та структура балетного твору	8	10
8	Тема 8. Поліфункціональність використання хореографічної лексики балету – дипломної роботи	18	30
9	Тема 9. Робота над чіткістю та завершеністю у змінах малюнків танцю як ознаки професійної досконалості виконання	8	10
10	Тема 10. Технічна та акторська майстерність, засоби її досягнення в дипломній творчій роботі. Принципи добору виконавців	6	20
11	Тема 11. Взаємодія балетмейстера і виконавця на підготовчому етапі творчого задуму. Постановка і відпрацювання фрагментів дипломної хореографічної композиції	30	30
12	Тема 12. Способи підвищення творчого потенціалу і творчого вияву виконавців	20	30
13	Тема 13. Робота над костюмом, гримом, зачісками, тощо для реалізації творчої концепції задуму	6	10
14	Тема 14. Сценічне оформлення та використання реквізиту як засоби розкриття художнього образу та емоційного впливу на глядача	10	24
	Разом	**144**	**224**

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

- Особливості нових форм хореографічного мистецтва XXI ст.;
- Інновації в композиційній побудові сучасних балетів;
- Творча діяльність хореографів XXI ст.;

- Сучасний погляд на образне вирішення ролі в сучасному балеті;
- Формування нового світогляду хореографа;
- Синтез мистецтв у хореографічному просторі;
- Дослідження хореографічного мистецтва (класичного, народного, сучасного, бального та інших видів танцю);
- Особливості вибору тематики літературних першоджерел для створення сучасного балету;
- Особливості роботи над акторською майстерністю при виконанні танцювальних композицій;
- Трансформації драматургії великого хореографічного твору;
- Формування інноваційних методів фахівців хореографічного мистецтва України;
- Особливості постановки поліфонічної хореографічної форми танцю;
- Дослідження історії українського та світового хореографічного мистецтва;
- Цілісність хореографічного мистецтва та його місце в світовій художній культурі.

Методичне забезпечення

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
2. Нормативні документи.
3. Матеріали для демонстрування за допомогою технічних засобів навчання (світлини, відео- та аудіозаписи)

Завдання для підготовки до заліку (іспиту)

1. Види хореографічного твору.
2. Форми великого хореографічного твору.
3. Жанри великого хореографічного твору.
4. Втілення естетично-філософської концепції балетмейстера в художніх образах.
5. Втілення естетично-філософської концепції балетмейстера в художніх образах.
6. Драматургія великої хореографічної форми. Її специфіка.
7. План дій для створення танцювальної вистави або балету.
8. Різновиди першоджерел та специфіка їх перетворення у сценарій майбутнього хореографічного твору.
9. Творчий задум великого хореографічного твору.
10. Сценарій – драматургічна основа хореографічного твору.
11. Програма балетної вистави.
12. Лібрето балетного спектаклю.
13. Створення сценарію новітніх форм балетної вистави.

14. Підбір музичного матеріалу для створення творчої дипломної роботи.

15. Аналіз музичної партитури, її драматургії.

16. Композиційна побудова та структура балетного твору.

17. Поліфункціональність використання хореографічної лексики творчої дипломної роботи.

18. Робота над чіткістю та завершеністю у змінах малюнків танцю як ознаки професійної досконалості виконання.

19. Технічна та акторська майстерність, засоби її досягнення в дипломній творчій роботі.

20. Принципи добору виконавців у виставі.

21. Постановка і відпрацювання частин хореографічного твору (епізодів, картин тощо).

22. Художньо-образне вирішення вистави.

23. Сценічне оформлення та використання реквізиту як засобу розкриття художнього образу.

24. Засоби емоційного впливу на глядача.

25. Робота над костюмом, гримом, зачісками, тощо для реалізації творчої концепції задуму.

Рекомендована література

1. Балет: энциклопедия / гл. ред. Ю. Н. Григорович. Москва: Советская энциклопедия, 1981. 623 с.
2. Балетные либретто: Краткое содержание изложения балетов. Москва: Музыка, 2011. 208 с.
3. Белова Е. П. Хореографические фантазии Дмитрия Брянцева. Москва: Издательство «Март», 1997. 335 с., илл.
4. Бессон Ж.-Л. Костюмы народов мира / пер с франц. Т. М. Леоновой. Москва: ООО «Издательство АСТ», ООО «Издательство Астрель», 2002. 77 с.
5. Бігус О. О. Народно-сценічна хореографія Прикарпатського регіону: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015. 182 с.
6. Білан М. С., Стельмащук Г. Г. Український стрій. Львів, 2000. С. 155–169.
7. Богданов Г. Ф. Работа над композицией и драматургией хореографического произведения: Учебно-методическое пособие / Г. Ф. Богданов. – М : ВЦХТ («Я вхожу в мир искусств»: репертуарно-методическая библиотечка), 2007. – 192 с., ил., нот.
8. Бойко О. С. Художній образ в українському народно-сценічному танці: монографія. Київ: Видавництво Ліра-К, 2015.

9. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Випуск перший / ред. Н. В. Якименко. Київ: Музична Україна, 1969. 230 с.
10. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Видання друге перероблене й доповнене. Частина перша / ред. К. О. Савастру. Київ: Музична Україна, 1975. 218 с.
11. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Частина друга / ред. К. О. Савастру. Київ: Музична Україна, 1971. 160 с.
12. Бондаренко Л. А., Бердовський А. Я. Танцювальні композиції та етюди танців народів світу. Видання друге перероблене й доповнене. Частина друга / ред. К. О. Савастру. Київ: Музична Україна, 1975. 136 с.
13. Бондаренко Л. Методика хореографічної роботи в школі і позашкільних закладах. Видання друге. Київ: Музична Україна, 1968. 196 с.
14. Бондаренко Л. Методика хореографічної роботи в школі. Київ: Музична Україна, 1974. 240 с.
15. Ваганова А. Я. Основы классического танца. 3 изд. Ленинград; Москва, 1948.
16. Вальтерх И. Из архива балетмейстера: Дневники, переписка, сценарии. Москва; Ленинград: Искусство, 1948. 190 с.
17. Ванслов В. Балеты Григоровича и проблемы хореографии. Москва: «ИСКУССТВО», 1968. 224 с.
18. Василенко К. Ю. Композиция украинского народно-сценического танца. Киев: Мистецтво, 1983.
19. Василенко К. Ю. Лексика украинского народно-сценического танца. Киев: Мистецтво, 1966.
20. Василенко К. Ю. Украинский танец. Киев: ШИК ПК, 1997.
21. Васильева-Рождественская М. В. Историко-бытовой танец. Москва, 1963.
22. Верховинец В. Теория украинского народного танца. Киев: Муз. Украина, 1990.
23. Годовський В. М., Гордеев В. А. Танці для дітей: репертуарний збірник та методичні поради для студентів вищих навчальних закладів та керівників хореографічних колективів. Рівне: РДГУ, 2002. Вип. 2. 71 с.
24. Годовський В. М., Гордеев В. А. Танці для дітей: репертуарний збірник та методичні поради для студентів вищих навчальних закладів та керівників хореографічних колективів. Рівне: РДГУ, 2006. Вип. 3. 72 с.
25. Голдрич О. С. Методика викладання хореографії. Львів: Сполом, 2006. 84 с.
26. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом. Львів: Каменяр, 2002. 64 с.

27. Голдрич О. С. Методика роботи з хореографічним колективом: посібник для студентів-хореографів навчальних закладів України I–II рівнів акредитації (видання друге, виправлене та доповнене). Львів: Сполом, 2007. 72 с.
28. Голдрич О. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Львів: Край, 2003. 160 с.
29. Голдрич О. Хореографія: Посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. друге, доповнене. Львів: СПОЛОМ, 2006. 172 с.
30. Голейзовский К. Я. Касьян Голейзовский. Жизнь и творчество. Статьи, воспоминания, документы / [вступ. статья Н. Черновой]. Москва: Всерос. театр. о-во, 1984. 576 с. ил., 4.5 л. ил. Библиогр. примеч.: с. 513–551. Имен. указ.: 552–571с.
31. Давидюк В.Ф. Вибрані лекції з українського фольклору *(в авторському* дискурсі): навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. Вид. третє, виправл.. доп. і перероб. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2014. 448 с.
32. Дем'янко Н. Ю. Формування національної культури молоді в педагогічній спадщині В. М. Верховинця Текст: монографія. Вид. 2-е. випр. та доповн. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2012. 268 с. іл.
33. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.
34. Загайкевич М. П. Драматургія балету. Київ: Наукова думка, 1978. 257 с.
35. Зарипов Р. С., Валяева Е. Р. Драматургия и композиция танца: учебно-справочное пособие. Санкт-Петербург: Издательство «Лань»; Издательство «ПЛАНЕТА МУЗЫКИ», 2015. 768 с.: ил. – (Учебники для вузов. Специальная литература).
36. Зарипов Р. С., Валяева А. Р. От замысла к сюжету. Новосибирск, 2009. 640 с.
37. Захаров Р. Записки балетмейстера. Москва: Искусство, 1976. 351 с.
38. Захаров Р. Искусство балетмейстера. Москва: Искусство, 1954. 428 с.
39. Захаров Р. Сочинение танца: Страници педагогического опыта. Москва: Искусство, 1983. 224 с.
40. Кампус Э. О мюзикле. Ленинград: Музыка, 1983, 128 с., ил. 50 к.
41. Карп П. Балет и драма. Ленинград: Искусство, 1980.
42. Карп П. О балете. Москва, 1967.
43. Кропивницький М. Музика до вистав: у 3 т. Київ, 1967–1968.
44. Колесниченко Ю. В. Инструменты хореографа. Терминология хореографии. Киев: Освіта України, 2012. 660 с.
45. Композиция костюма: учебное пособие для вузов / М. Гусейнов [и др.]. 2-е изд. стереот. Москва: Академия, 2004. 431 с.
46. Королева Э. Спектакль. Балетмейстер. Танцовщик. Кишинев «Литература артистикэ», 1977. 164 с.

47. Кривенок О. Українські народні узори з Київщини, Полтавщини й Катеринославщини: вирізування й настилування. Київ, 1928. Вип. І.
48. Кривохижа А. М. Гармонія танцю: Навчально-методичний посібник з викладання курсу. Кіровоград, 2006. 88 с.
49. Лабінська Д. «Музичне» в театрі Леся Курбаса // Лесь Курбас. Філософія театру / упорядник М. Лабінський ; ред. М. Москаленко. Київ, 2001.
50. Марголин Л. Музыка в театрализованном представлений. Москва, 1981.
51. Матейко К. І. Український народний одяг. Київ, 1977. С. 146–153.
52. Миронов В., Перепелиця А. Український костюм. Київ, 1983.
53. Немеровський А. Пластическая выразительность актера. Москва: Искусство, 1981. 192 с.
54. Никитин В. Ю. Мастерство хореографа в современном танце: учебное пособие. Москва: Российский університет театрального искусства – ГИТИС, 2011. 472 с., ил.
55. Про вищу освіту: Закон України; Міністерство освіти і науки України / під ред. Хоменко М. П. Київ, 2004.
56. Проскуряков В. І. Архітектура українського театру. Простір і дія: монографія. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська Політехніка», Видавництво «Срібне слово», 2004. 584 с.
57. Розанова Ю. В. Балетные либретто: краткое изложение содержания балетов. Москва: Музыка, 2011. 208 с.
58. Серебренников Н. Н. Поддержка в дуэтном танце. 2-е изд. дополн. Ленинград, «ИСКУССТВО», 1979. 152 с.
59. Смирнов И. В. Искусство балетмейстера: учебное пособие для студентов культурно просветительских факультетов вузов культури и искусств. Москва: Просвещение, 1986. 192 с.
60. Современность в танце: сборник / ред. С. С. Советов. Н. В. Каминская. Москва: Искусство, 1964. 168 с.
61. Сосина В. Ю. Хореография в гимнастике: учебное пособие для студентов вузов. Київ: Олимп. лит-ра, 2009. 135 с.: ил. Библиогр.: с. 134–135
62. Сосина В. Ю., Нетоля В. А. Акробатика для всех: учеб.-метод. пособие. Київ: НУФВСУ, изд-во «Олимп. лит.», 2014. 200 с.: ил.
63. Стандарт вищої освіти / Міністерства освіти і науки України. Київ.
64. Станиславский К. С. Собрание сочинений. Работа актера над собой. Том ПДП. (любое издание).
65. Сучасний танець. Основи теорії і практики: навч. посібник / О. О. Бігус, О. О. Маншилін, Д. О. Кондратюк, Л. В. Мова, А. В. Журавльова, І. І. Герц, Н. П. Донченко, Н. П. Батєєва. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 264 с.
66. Ткаченко Т. Народные танцы. Москва: Искусство, 1975. 350 с.
67. Українське народне мистецтво: Вбрання. Київ, 1961. Табл. 52–69.

68. Українське народне мистецтво: Тканини та вишивки. Київ, 1960. Табл. 34, 35, XXIII.
69. Фількевич Г. Музика в драматичному театрі. Київ, 1998.
70. Фокин М. М. Против течения: 2-е изд., доп. и испр. / ред. Г. Н. Добровольская. Ленинград: Искусство, 1981. 510 с., 36 л. ил., портр.
71. Френкель М. Сучасна сценографія. Київ: Мистецтво, 1980.
72. Хобзей Н. Гуцульська міфологія: етнолінгвістичний словник. Львів, 2002. 216 с.
73. Цвєткова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю: підручник. 4-е вид. Київ: Альтерпрес, 2011. 324 с.: іл.
74. Цорн А. Я. Грамматика танцювального искусства и хореографии. 2-е изд., испр. Санкт-Петербург: Издательство «ПЛАНЕТА МУЗЫКИ»; Издательство «Лань», 2011. 544 с.: ил. (Мир культуры, истории и философии).
75. Шабаліна О. М. Пластичність. Мова. Тіло: монографія / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури. Київ: ФО-П Поліщук О. В. 2017. 194 с.
76. Шалапа С. В. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник. Київ: НАКККіМ, 2015. Ч. 1. 252 с.
77. Шалапа С. В. Методика роботи з хореографічним колективом: підручник. Київ: НАКККіМ, 2015. Ч. 2. 220 с.
78. Шалапа С. В. Теорія і методика викладання спортивного танцю: підручник. Київ: НАКККіМ, 2015. 396 с.
79. Шалапа С. В., Демещенко В. В. Теорія і методика викладання спортивного танцю: метод. посіб. [укр., англ. м.]. Київ: СІК Груп, 2017. 332 с.
80. Шереметьевская Н.Танец на эстраде / Мин-во культуры СССР Всесоз. Науч.-ислед. инс- т искусствоведения. Москва: Искусство, 1985. 416 с.
81. Heimut G. Jazz dance. Geschichte. Theorie. Praxis. Henschelverlag. Berlin, 1982. 254 с.

Додаткова література

82. Абдоков Ю. В. Музыкальная поэтика хореографии: Пластическая интерпретация музыки в хореографическом искусстве. Взгляд композитора. Москва: МГАХ, РАТИ–ГИТИС, 2009. 272 с.
83. Бакл Р. Нижинский / предисл. Клемента Криспа; пер. с англ. Л. Игоревского. А. Курт, Ю. Гольдберга. Москва: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2016. 640 с.: ил.
84. Березкин В. И. Сценография первой половины 70-х гг. Вопросы театра. Москва, 1977.

85. Брун М. Тильке История костюма от древности до Нового времени. Москва: ЭКСМО, 2001.
86. Гиппиус С. В. Актерсткий тренинг. Гимнастина чувств. Санкт-Петербург: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2009. 377 с. (золотой фонд актерского майстерства).
87. Джексон Ш. Костюм для сцены. Пособие по изготовлению театрального костюма. Москва: Искусство, 1984. 143 с.
88. Домарк В. Ю. Классический танец. Размышления балетного педагога. Мастер-класс мужского театрального урока: учебное пособие. Издательство «Лань»; «Издательство ПЛАНЕТА МУЗЫКИ», 2010. 128 с. (DVD). (Мир культуры истории и философии).
89. Кес Д. Стили мебели. Москва: Издательство В. Шевчук, 2001.
90. Кидд Мэри Т. Сценический костюм. Москва: Арт-Родник, 2004. 144 с.
91. Козлова Т. В, Ильичева Е. В. Стиль в костюме XX века: учебное пособие для ВУЗов. Москва: МГТУ им. А. Н. Косігина, 2003. 160 с.
92. Коммиссаржевский Ф. Ф. История костюма. Минск: Современная литература, 2004. 496 с.
93. Костровицкая В., Писарев А. Школа классического танца. Изд.2-е,доп. Ленинград: «Искусство», 1976. 272 с.; 8 л. ил.
94. Красовская В. М. Русский балетный театр начала XX века. Танцовщики. 2-е изд., испр. Санкт-Петербург: Лань, Планета музыки, 2009. 528 с.
95. Красовская В. Русский балетный театр от возникновения до середины XIX века. Ленинград: Искусство, 1958. 308 с.
96. Ливнев Д. Г. Сценическое перевоплощение (создание актерского образа). Москва: Российский университет театрального искусства – ГИТИС, 2012. 262 с.
97. Мерцалова М. Н. Костюм разных времен и народов. Т. 1–4. Москва: АО «Академия моды», 1993.
98. Михайлова А. А. Образ спектакля. Москва, 1976.
99. Михайлова-Смольнякова Е. С. Старинные бальные танцы. Эпоха Возрождения. Санкт-Петербург: «Издательство ПЛАНЕТА МУЗЫКИ»; Издательство «Лань», 2010. 176 с.: ил. (DVD). (Мир культуры истории и философии).
100. Моисеев И. А. Я вспоминаю… Гастроль длиною в жизнь. Москва: Согласие, 1996. 224 с., ил.
101. Морис Бежар Мгновение в жизни другого. Мемуары / перевод с франц. Л. Зониной. Москва: В/О Союзтеатр СТД СССР, 1989. 240 с., ил.
102. Наборщикова С. В. Видеть музыку, слышать танец: Стравинский и Баланчин. К проблеме музыкально-хореографического синтеза. Москва, 2019. 344 с., ил.
103. Пармон Ф. М. Европейский костюм: стили и мода. Москва, 1982.

104. Тарабукин Н. М. Очерки по истории костюма. Москва, Гитис, 1994.
105. Тютюнникова Т. Э. Видеть музыку и танцевать стихи… Творческое музыцирование, импровизация и законы бытия. Изд.3-е. Москва: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2012. 264 с.
106. Федорова Л. Н. Африканский танец. Обычаи. ритуалы. Традиции. Москва: «Наука», 1986. 128 с.
107. Хангельдиева И. Музаика, театр, кино, телевидение. Москва, 1991.
108. Художник и сцена: сб. ст. Москва, 1978.
109. Художник, сцена, экран: сб. ст. Москва, 1975.
110. Хэрольд Роберт. Костюмы народов мира: иллюстрированная энциклопедия / пер. с англ. А. Гостева. Москва: ЭКСМО-ПРЕСС, 2002. 239 с.
111. Чеккетти Г. Полный учебник классического танца / пер. с итал. Е. Лысовой. Москва: АСТ: Астрель, 2007. 504 [8] с.: ил.
112. Эткинд М. Г. Николай Акимов. Сценография. Графика. Москва, 1980.

Інформаційні ресурси

113. Балетмейстер. URL: philosof.onu.edu.ua> elb / metodichki / ivanova / ...
114. Драматургія балетного спектаклю. URL: https://www. horeograf.at.ua> ... dramaturgii_i ... khoreograficheskom ...
115. Драматургія побудови хореографічної вистави. URL: https://www. dance-composition.ru> forum / 9-5-1
116. Зырянов А. В. Режисура танцев или балетная режисура. URL: http://dancecomposition.ru/publ/rezhissura_tanca_baletnaja_rezhissura/rezhissura_tanca_ili_baletnaja_rezhissura/32-1-0-40– заголовок з екрану.
117. Искусство балетмейстера. Композиция и постановка танца. URL: https://www.*elar.uspu.ru/bitstream/ uspu/2885/1/ uch 00033. pdf* – заголовок з екрану.
118. Композиція танцю. Реферати українською мовою. URL: https://www.br.com.ua/referats/Culture/16823.htm. – заголовок з екрану.
119. Постановка танцю за записом (частина 1). URL: https://www. *svit-tanok.com.ua/.../214-postanovka-tancyu-za-zapisom-ch...* – заголовок з екрану.